

ikke alene vanstelig, men jeg troer næsten han sagde: umulig, dog det Sidste tør jeg ikke indse for, og han sagde blandt Andet, at dersom man ikke i Finantsloven anseer sig paa denne Maade stillet under Lovens Tryk, saa vilde man igjennem Finantsloven udøve et ubilligt Tryk paa den anden Deel af Rigsdagen og paa Regjeringen. Nu kan det gjerne være, at der igjennem Finantsloven paa denne Maade kan udøves et Tryk, men Spørgsmaalet er, om det er et ubilligt eller om det er et nødvendigt Tryk; Spørgsmaalet er, om det er Noget, der ligger udenfor den hele Forsfatning, eller om det er Noget, der ligger i Forsfatningen. Naar vi gaae ud fra at betragte Lovens som den, der i en tidlig Tid forsøger at løse den yderst vanskelige Opgave, for en meget fjern Tid at bestemme, hvad der skal skee, saa vilde vi, isald vi ikke ved Siden deraf have et Middel til paa denne lange Vej at komme bort fra det Misgreb, som selv to Forsamlinger og en Regjering kan have begaaet, komme til den Art Stilling, som have fremkaldt de værste Udvælgninger i Verden. Hvad er Finantsloven med sit aarlige Omfang? Den er en Sikkerhedsventil for det hele store Masseni, som er sammensat af en Række af Love, hvori Menneskeheden har forsøgt den formastelige Ting, for en lang Tid at forudsæe Begivenheder; den sætter os istand til hvert Aar, ved en forsigtig, men sikker Afændring af de Misgreb, der ere begaaede, ikke alene i finantsiel Henseende, thi det Finantsielle virker paa det Andet, at rette disse Misgreb og derved undgaae en voldsom Forskyrrelse. Holder man formeget fast paa det Bestaaendes Ret, fordi det er bestaaende, paa det Historiskes Ret, fordi det kommer fra Fortiden, og kræver, at det skal have for stor Udviklingsret i Fremtiden, og ikke tillader, at en saadan mæglende Indflydelse gjør sig gjældende i Mellemtiden, saa fremkalder man netop de samme Betragtninger, som have bragt alle de Monarker, der have villet haandhæve denne Paastand, til at synke ned fra Thronen; de have lidt derunder og hødet med deres Hoved derfor; thi det, hvorfor Carl den 1ste bragte sit Hoved paa Skafottet, var hovedsagelig, fordi han paaftod: Det, som er, det er min Ret, og det kræver jeg, og Penge

dertil. Denne samme Paastand var imidlertid ikke dermed knækket i England, den udviklede sig længe og gjorde sig gjældende paa saadanne Maader, at den engelske Forsfatning flere Gange siden den Tid var i et meget stort Betryk. Carl den 2dens Tid vidner stærkt om de Retligheder, man tiltog sig, deels under Sædvanens Magt, deels under det Bestaaendes Ret osv., men der kom en Tid, da saa at sige alle de meest Dylfste, de, der havde størst Indsigt, og de meest patriotiske Mænd sagde: Leilighed maa findes til at faae en Tilstand til at ophøre, der saa lidt kan passe med et vorterende Parlament, et regulerende Overhoved og en Regjering, hvis Lemmer maae støtte sig paa en Repræsentation, der gaaer ud fra Folket og hvis egentlige Repræsentanter igjennem Kongevalg, de dog ere, og hvad kom man til? Hvad er det, som nu er noget af det meest Charakteristiske i den engelske Forsfatning og som i Grunden fremfor alt Andet i England afgjør det Spørgsmaal: Er der nogen Ting i en Statsorganisme, der mere kræver ikke at roffes ud af sine Folder, men saa at sige gaaer fra det ene Aar til det andet uden Udvælgning og hvorpaa Statsmagtens Styrke saa væsentlig beroer, som paa Hærvæsenet? Jeg troer, Ingen vil nægte, at Hærvæsenet i det afgjørende Dieblik er det, hvorpaa Statsmagten kan, maa og skal støtte sig; og hvad greb man til i England? Da man havde seet, at den Ret havde været gjort gjældende, at fordi Hæren havde bestaaet fra en Fortid, havde sin Historie for sig og var en Heelhed, der ikke kunde opløses og adskilles, saa skulde Midlerne ogsaa gives til den, da sagde man: Saa har denne Hær ogsaa kun Ret til at bestaae et Aar ad Gangen. Det Første, hvormed man nu hvert Aar begynder i det engelske Parlament, er at votere den saakaldte Dyrørsbill, der aldeles ikke siger Andet end at indsætte den Deel af Hæren, som er i England, i sin fuldstændige Bestaaen, som den hidtilbage har bestaaet, men denne Afstemning indeholder tillige den Udtalelse fra de engelske Repræsentanter, at det stod i deres Magt, dersom de frygtede nogetsomhest Misbrug deraf, at have hele Hæren ved at nægte Midlerne dertil. Dette er ingen Theori, det er ikke Noget, der er ud-